

ЗАКОН ЗА ИЗБИРАНЕ НА ПРЕЗИДЕНТ И ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА

Отразена деноминацията от 05.07.1999 г.

Обн. ДВ. бр.82 от 4 Октомври 1991г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 1991г., изм. ДВ. бр.44 от 21 Май 1996г., изм. ДВ. бр.59 от 26 Май 1998г., изм. ДВ. бр.24 от 13 Март 2001г., изм. ДВ. бр.80 от 18 Септември 2001г., изм. ДВ. бр.90 от 19 Октомври 2001г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.24 от 21 Март 2006г., изм. ДВ. бр.63 от 4 Август 2006г.

Глава първа.

Общи положения (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Чл. 1. Този закон определя реда за избиране на президент и вицепрезидент на републиката.

Чл. 2. (1) Изборите за президент и вицепрезидент се произвеждат едновременно в един неработен ден за цялата страна.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Президентът и вицепрезидентът се избират в една обща листа.

Чл. 2а. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) Организационно-техническата подготовка на изборите се осъществява от Министерския съвет и от областните и общинските администрации във взаимодействие с избирателните комисии.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Разходите за организационно-техническата подготовка и произвеждането на изборите са за сметка на държавния бюджет по утвърдена план-сметка.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Всички заявления, жалби, удостоверения и други книжа по този закон са освободени от държавни такси.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Министерският съвет може да възложи координацията и изпълнението на дейностите по ал. 1 на определен министър.

Глава втора.

Кандидати за президент и вицепрезидент (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Кандидати за президент и вицепрезидент могат да издигат политическите партии и коалициите на политически партии чрез

лицата, които ги представляват, или не по-малко от 15 000 избиратели чрез инициативен комитет.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) Партиите и коалициите, които могат да предлагат кандидати за президент и вицепрезидент, трябва да отговарят на изискванията на Закона за политическите партии и на изискванията на този закон.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) За издигане на кандидати за президент и вицепрезидент избирателите образуват инициативен комитет с не по-малко от 21 души избиратели, който се регистрира в Централната избирателна комисия.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Политическите партии и коалициите на политически партии и инициативните комитети на граждани, създадени за издигане на кандидатури за президент и вицепрезидент, се регистрират в Централната избирателна комисия не по-късно от 40 дни преди изборния ден в специален регистър на политическите партии, коалициите на политически партии и инициативните комитети на граждани след представяне на:

1. за политическите партии:

а) заверено от съда копие от решението за регистрация на партията;

б) удостоверение за актуално състояние на партията, издадено след определяне на датата на изборите;

в) удостоверение от Сметната палата за внесени финансови отчети за партията за последните три години;

г) образец от подписа на представляващия партията;

д) образец от печата на партията;

2. за коалициите на политически партии:

а) решение за създаване на коалицията за издигане на кандидати за президент и вицепрезидент, подписано от представляващите партии, които участват в коалицията;

б) документите по т. 1 за всяка една от партиите, участващи в коалицията;

в) образец от подписа на представляващия коалицията;

г) образец от печата на коалицията, ако има такъв;

3. за инициативните комитети на граждани за издигане на кандидати за президент и вицепрезидент:

а) решение за създаване на инициативен комитет за издигане на кандидати за президент и вицепрезидент;

б) заявление от инициативния комитет с искане за неговата регистрация в Централната избирателна комисия, подписано от всички членове на инициативния комитет;

в) нотариално заверени образци от подписите на лицата, участващи в инициативния комитет.

Чл. 4. Кандидатите за президент и вицепрезидент трябва да отговарят на изискванията на чл. 93-95 от Конституцията на Република България.

Чл. 5. (Доп. - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) За произвеждане на изборите Народното

събрание избира Централна избирателна комисия за изборите за президент и вицепрезидент не по-късно от 60 дни преди датата на изборите.

(2) Централната избирателна комисия е в състав от 21 членове и включва председател, заместник-председатели и секретар. Председателят, заместник-председателите и секретарят трябва да бъдат предложени от различни политически партии и коалиции.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) При определяне на състава на Централната избирателна комисия се запазва основното съотношение между представените в Народното събрание политически партии и коалиции, като никоя от тях не може да има мнозинство.

(4) Членовете на Централната избирателна комисия са български граждани с висше образование и трябва в мнозинството си да са юристи.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Не може да бъде член на Централната избирателна комисия народен представител, кандидат за президент и вицепрезидент, съдия в Конституционния съд и във Върховния административен съд, главен секретар на Министерския съвет (на Народното събрание, в администрацията на президента или на министерство), министър-председателя, заместник министър-председател, министър, председател на държавна агенция, както и военнослужещ във въоръжените сили и служител на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 6. (1) Кандидатите за президент и вицепрезидент се регистрират от Централната избирателна комисия в нарочен регистър при представяне на следните документи:

1. (изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) предложение от централното ръководство на съответната партия или от ръководството на коалицията на политически партии с трите имена, единния граждански номер и постоянния адрес на кандидатите или предложение от инициативния комитет на избиратели с трите имена, единния граждански номер и постоянния адрес на кандидатите; към предложението на политическите партии, коалициите на политически партии и инициативните комитети се прилага и списък на имената, единните граждански номера и подписите най-малко на 15 000 избиратели, подкрепящи издигането на кандидатите;

2. (т. 2 отм., предишна т. 3 - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) декларация от всеки един от кандидатите, че е живял през последните 5 години в страната и че отговаря на другите изисквания на Конституцията;

3. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) заявление от кандидатите, че са съгласни да бъдат регистрирани;

4. (нова - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) банков документ за внесен депозит съгласно чл. 6а.

5. (нова - ДВ, бр. 28 от 2005 г., в сила от 01.04.2005 г., отм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

(2) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 1991 г.) Кандидатите за президент и вицепрезидент се регистрират най-късно 35 дни преди изборния ден.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Централната избирателна

комисия регистрира кандидатите на партии, коалиции и инициативни комитети. Цветът на бюлетината е бял.

(4) (Нова - ДВ, бр. 98 от 1991 г., бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Поредността на вписване на съответната листа в бюлетината за гласуване се определя чрез общ жребий от Централната избирателна комисия след приключването на регистрацията на кандидатските листи.

(5) (Нова - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) Постъпващите документи по ал. 1 се завеждат с пореден номер. Последователността на постъпването на документите определя поредността на вписване в регистъра на Централната избирателна комисия.

Чл. 6а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) При издигане на кандидатура за президент и вицепрезидент политическите партии, коалициите и инициативните комитети внасят по сметка в Българска народна банка избран безлихвен депозит в размер 5000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) След обявяване на окончателните резултати от изборите с решение на Централната избирателна комисия депозитът се възстановява на политическите партии, коалициите и инициативните комитети, чиито кандидати са получили не по-малко от 1 на сто от действителните гласове.

Чл. 7. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Централната избирателна комисия обнародва в "Държавен вестник" най-късно 30 дни преди изборния ден листите с кандидатите, като посочва техните имена, дата на раждане, партиите, коалициите на политически партии или инициативните комитети, които ги предлагат.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г., предишен текст на чл. 9, изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Гласуването се извършва с бяла обща бюлетина по образец, утвърден от Централната избирателна комисия.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) На лицевата си страна бюлетината съдържа:

1. поле в най-горната част, в което в центриран текст с главни букви се изписват наименованието и номерът на избирателния район;

2. поле, което съдържа:

а) квадратче, в което е изписан номерът на съответната листа, определен чрез жребий от Централната избирателна комисия;

б) трите имена на кандидата за президент и трите имена на кандидата за вицепрезидент на отделни редове в полето на съответната листа;

в) наименованието на политическата партия, коалицията на политически партии или означението инициативен комитет, регистрирали съответната листа;

3. празен ред между всяко от полетата по т. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Бюлетината е защитена с микротекст. Бюлетината не може да съдържа реквизити извън тези по ал. 2.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Реквизитите по ал. 2, т. 2 се изписват последователно от ляво на дясно, в отделно поле за всяка листа.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Полетата на отделните листи се отделят едно от друго с плътна черна хоризонтална линия.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) На гърба на бюлетината се отбелязват две места за поставяне на печата на съответната секционна изборителна комисия.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Гласуването се извършва чрез поставяне на знак върху квадратчето с номера на съответната листа. Знак, който излиза или е поставен извън квадратчето, но в полето на същата листа, не прави вота недействителен, при условие че не навлиза в полето на друга листа.

(8) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Недействителен е вотът при наличието на повече от един знак в различни полета.

(9) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Изписването на инициали и/или имена прави бюлетината недействителна.

(10) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Жребият за определяне на поредните номера на листите се провежда от Централната изборителна комисия в присъствие на представители на партиите, коалициите на политически партии и инициативните комитети, издигнали кандидати, кандидатите за президент и вицепрезидент и представители на медиите не по-късно от 30 дни преди изборния ден.

Чл. 9а. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Кутиите за гласуване са прозрачни.

Чл. 10. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Глава трета.

Изборителни списъци (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Чл. 10а. (Нов - ДВ, бр. 98 от 1991 г.) Изборите за президент и вицепрезидент се произвеждат по изборителни списъци.

Чл. 10б. (Нов - ДВ, бр. 98 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) (1) Изборителните списъци се съставят и обявяват при условията и по реда на глава трета от Закона за избиране на народни представители не по-късно от 30 дни преди изборния ден.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Изборителните секции се образуват при условията и по реда на чл. 40 и 41 от Закона за избиране на народни представители. В дипломатическите и консулските представителства изборителните секции се образуват при наличието на не по-малко от 100 избиратели, изразили желанието си да гласуват чрез писмено заявление, съдържащо: името, мястото и датата на раждане, единния граждански номер, серията и номера на паспорта.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Издаването на удостоверения за гласуване на друго място се извършва при условията и по реда, определени със Закона за избиране на народни представители.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Удостоверенията имат единна номерация за цялата страна, включваща номера на изборителния район, на територията на който се

издават, и номера на съответната избирателна секция, в която трябва да гласува лицето според постоянния си адрес.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Общинската администрация води публичен регистър за издадените удостоверения, в който се вписват номерът на издаденото удостоверение, трите имена и единният граждански номер на лицето, на което е издадено, датата на издаване и подписът на лицето, получило удостоверението, като се отбелязва дали удостоверението се получава лично или чрез пълномощник.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Получилият удостоверение за гласуване на друго място писмено декларира, че ще гласува само веднъж.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Удостоверенията се получават лично срещу подпис или чрез пълномощник с нотариално заверено пълномощно.

(8) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Не се издават удостоверения за гласуване на друго място на лица, пребиваващи в чужбина.

(9) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Общинските администрации и кметствата представят на районните избирателни комисии копие от регистъра за издадените удостоверения за гласуване на друго място не по-късно от седем дни преди изборния ден.

Чл. 10в. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 10г. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 10д. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 10е. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 10ж. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 10з. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 10и. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) За произвеждане на избори за президент и вицепрезидент територията на страната се разделя на 31 избирателни района, съвпадащи с избирателните райони за последните избори за народни представители.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 10к. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Глава четвърта. Комисии (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Чл. 10л. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) За произвеждане на изборите се образуват:

1. Централна избирателна комисия - за цялата страна. Тази комисия действа до встъпване в длъжност на президента и вицепрезидента;
2. районни избирателни комисии - за всеки избирателен район;
3. секционни избирателни комисии - за всяка избирателна секция.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., изм. - ДВ, бр. 90 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) Лицата, включени в състава на избирателните комисии, се освобождават от служебните им задължения за времето, необходимо за работа в съответните комисии. За това време те имат право да ползват неплатен служебен отпуск, който се зачита за трудов стаж по специалността, или полагащия им се платен годишен отпуск. Месечното възнаграждение на членовете на Централната избирателна комисия се определя от Народното събрание, а възнаграждението на членовете на другите избирателни комисии - от Централната избирателна комисия.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Възнагражденията на членовете на районните и секционните избирателни комисии не се облагат с данъци по Закона за облагане доходите на физическите лица. Осигурителните вноски по Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване са за сметка на републиканския бюджет.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., изм. - ДВ, бр. 90 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Районните избирателни комисии се назначават от Централната избирателна комисия най-късно 45 дни преди изборния ден по предложение на областните управители след консултации с представители за съответния избирателен район, упълномощени от централните ръководства на политическите партии и коалиции, представени в Народното събрание. В случай, че не е постигнато съгласие, областните управители предлагат на Централната избирателна комисия състав на районните избирателни комисии в съответствие с изискванията на чл. 5, ал. 3 - 5.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Секционните избирателни комисии се назначават от районните избирателни комисии не по-късно от 35 дни преди изборния ден по предложение на кметовете на общините след консултации с местните ръководства на политическите партии и коалиции, представени в Народното събрание. В случай, че не е постигнато съгласие, кметовете на общините предлагат на районните избирателни комисии състав на секционните избирателни комисии в съответствие с представителството на политическите партии и коалиции в Народното събрание.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) По предложение на представителите на политическите партии и коалиции по ал. 4 и 5 в състава на районните и секционните избирателни комисии могат да бъдат предлагани и представители на извънпарламентарните политически партии и коалиции и безпартийни и представители на инициативните комитети по чл. 3, ал. 3.

Чл. 10м. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Районната избирателна комисия се състои от председател, заместник-председател, секретар и членове. Общият брой на членовете на комисииите, включително председател, заместник-председател и секретар, се определя според броя на мандатите за съответния избирателен район на последните избори за народни представители съгласно разпределението на Централната избирателна комисия:

1. за избирателни райони до 9 мандата - от 11 до 13 членове;
2. за избирателни райони с 10 и повече мандати - от 13 до 17 членове.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Секционната избирателна комисия се състои от председател, заместник-председател, секретар и членове. Общият брой на членовете на комисиите, включително председател, заместник-председател и секретар, е:

1. за секции с до 300 избиратели включително - до 7 членове;
2. за секции с над 300 избиратели - до 9 членове.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) При определяне състава на районните избирателни комисии се запазва основното съотношение между парламентарните групи на политическите партии и коалиции в Народното събрание.

(4) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) При определяне състава и ръководствата на секционните избирателни комисии в рамките на избирателния район се запазва основното съотношение между парламентарните групи на политическите партии и коалиции в Народното събрание.

(5) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Заседанията на избирателните комисии са законни, когато на тях присъстват повече от половината от членовете им. Решенията се вземат с мнозинство две трети от присъстващите.

(6) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Решенията на избирателните комисии се подписват от председателя и секретаря. Когато някой от тях отсъства, решението се подписва от заместник-председател.

(7) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) За заседанията на избирателните комисии се съставя протокол, който се подписва по реда на ал. 6.

(8) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) На заседанията на районните избирателни комисии могат да присъстват застъпници. Изказаните от тях становища, мнения и възражения се записват в протокола.

Чл. 10н. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) Централната избирателна комисия:

1. (нова - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) регистрира кандидатите за президент и вицепрезидент;

2. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) регистрира политически партии, коалиции на политически партии и инициативни комитети за издигане на кандидати за президент и вицепрезидент на републиката;

3. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) следи за приложението на закона на територията на страната и дипломатическите представителства в чужбина;

4. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) осъществява методическо ръководство и контрол върху дейността на районните и секционните избирателни комисии;

5. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) разглежда жалби против актове и действия на районните избирателни комисии, произнася се по тях с решение, което е окончателно, в срок от 24 часа от постъпването на жалбата и го обявява;

6. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна т. 3 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) определя условията и реда за участие на наблюдатели от страната и чужбина в изборите и ги снабдява със съответен документ;

7. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна т. 4 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) определя с решение условията и реда за осъществяване на предизборната кампания в националните и местните средства за масова информация;

8. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна т. 5 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) контролира провеждането на предизборната кампания в националните средства за масова информация;

9. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна т. 6 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) регистрира застъпници на кандидатите за президент и вицепрезидент и им издава удостоверения по установен образец;

10. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна т. 7, доп. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) възлага чрез конкурс компютърната обработка на данните от гласуването и издаването на бюлетин с резултатите от изборите. Конкурсът се провежда при условията и в сроковете, определени с решение на Централната избирателна комисия.;

11. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна т. 8, изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) определя поредността на вписване на листите в изборната бюлетина чрез жребий;

12. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) обявява края на изборния ден след приключване на гласуването в избирателните секции на територията на страната не по-късно от 21,00 ч;

13. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) обявява дата за произвеждане на нов избор, ако няма избран кандидат съгласно чл. 93, ал. 3 от Конституцията;

14. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) обявява имената на кандидатите, между които ще се произведе новият избор, в сроковете по чл. 15;

15. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) обявява резултатите от изборите и имената на избраните президент и вицепрезидент и ги обнародва в "Държавен вестник";

16. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) определя реда и условията за извършване на социологически изследвания;

17. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) назначава районните избирателни комисии;

18. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) одобрява техническия образец и защитата на бюлетината и определя условията и реда за отпечатването ѝ най-малко 33 дни преди изборния ден;

19. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) определя реда за проверка на списъците с имената, единните граждански номера и подписите на избирателите, подкрепящи кандидатите, и възлага изпълнението на Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" към Министерството на регионалното развитие и благоустройството;

20. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) разяснява правата и задълженията на гражданите и начина на гласуване;

21. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) утвърждава образец на печат на секционните избирателни комисии;

22. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) определя реда за проверка за двойно гласуване и възлага извършването ѝ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 1998 г., доп. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Решенията на Централната избирателна комисия по ал. 1, т. 1 (включително отказа за регистриране на кандидати за президент и вицепрезидент), т. 2 (включително отказа за регистрация), 6, 10 и 11 могат да бъдат обжалвани пред Върховния административен съд в 3-дневен срок от обявяването им. Съдът разглежда жалбата в 3-дневен срок от получаването ѝ в открито заседание с призоваване на

жалбоподателя, Централната избирателна комисия и заинтересованите лица. Той се произнася и обявява решението си веднага. Решението на съда е окончателно.

(3) Районните избирателни комисии:

1. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) следят за изпълнението на този закон на територията на избирателния район и упражняват контрол върху дейността на секционните избирателни комисии;

2. (изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) следят за своевременното и правилното образуване на избирателните секции;

3. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) следят за своевременното изготвяне и обявяване на избирателните списъци;

4. (нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) следят за издаването на удостоверения за гласуване на друго място;

5. (изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна т. 3 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) разглеждат жалби против решения и действия на секционните избирателни комисии и се произнасят по тях незабавно и окончателно в срок до 24 часа; решението е окончателно и не подлежи на обжалване;

6. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) предават на Централната избирателна комисия протоколите на секционните избирателни комисии;

7. (предишна т. 5, доп. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) контролират провеждането на предизборната кампания в местните средства за масово осведомяване, произнасят се по жалби и нарушения на предизборната кампания в срок от 24 часа от постъпването им;

8. (нова - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна т. 6, изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) изпращат на Централната избирателна комисия копия от документите по чл. 10б, ал. 9 не по-късно от 3 дни преди изборния ден.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) Решенията на районните избирателни комисии могат да бъдат обжалвани пред Централната избирателна комисия в 3-дневен срок от съобщаването им.

(5) Секционните избирателни комисии:

1. (нова - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) следят за спазване на този закон в изборното помещение и в района на секциите

2. (предишна т. 1, доп. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) подготвят, организират и осигуряват свободното и спокойно протичане на гласуването в избирателната секция и осигуряват достъп за гласуване на лица с физически увреждания;

3. (предишна т. 2, изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) преброяват гласовете, изготвят по образец и предават протоколите за резултатите от гласуването на съответната районна избирателна комисия до 24 часа след приключване на гласуването след което в същия срок предават останалите книжа и материали на общинската администрация;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) разглеждат жалби, по които се произнасят незабавно.

5. (нова - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) обявяват на публично място резултатите от гласуването.

(6) В изборния ден указанията на председателя на секционната избирателна комисия са задължителни за всички граждани в изборното помещение. Тези указания могат да бъдат отменени с решение на секционната избирателна комисия.

(7) Протоколите на съответната изборителна комисия се подписват от всички членове на комисията на всяка страница. Член на комисията, който не е съгласен със съдържанието на протокола, го подписва с особено мнение, което се вписва в протокола. Ако член на комисията е обективно възпрепятстван да подпише протокола, това изрично се отбелязва, като се посочват и причините. Неподписването на протокола от член на комисията по лични, политически и други мотиви не го прави недействителен.

Глава пета.

Предизборна кампания (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Чл. 10о. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) Предизборната кампания се открива от деня на обнародването на имената на кандидатите в "Държавен вестник" и приключва 24 часа преди изборния ден.

Чл. 11. В предизборната кампания се спазва принципът за равенство на кандидатите в информационните програми на националните средства за масово осведомяване.

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Предизборната кампания по Българската национална телевизия и Българското национално радио започва и приключва с клипове на кандидатските двойки с продължителност до три минути за всяка от тях.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Редът за представяне на кандидатите за президент и вицепрезидент в различните форми на предизборната кампания се определя от Централната изборителна комисия чрез жребий за всяка от формите поотделно. Жребието се провежда в присъствието на представители на политическите партии, коалициите на политически партии и инициативните комитети, регистрирали кандидати за президент и вицепрезидент, на представители на Българската национална телевизия, Българското национално радио и на другите акредитирани журналисти.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Предизборната кампания се отразява по Българската национална телевизия и Българското национално радио чрез хроники и клипове.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Българската национална телевизия и Българското национално радио предоставят за диспути телевизионно и радиовреме един път в седмицата до 90 минути.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Времето за диспутите се разпределя поравно между всички кандидатски листи.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Редът за представяне в диспутите, излъчвани от Българската национална телевизия и Българското национално радио, се определя чрез жребий.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Екипите и условията за реализиране на диспутите се определят съвместно

от генералните директори на Българската национална телевизия и Българското национално радио и упълномощени представители на кандидати за президент и вицепрезидент, регистрирани за участие в изборите.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Регионалните телевизионни центрове, регионалните радиостанции, общинските и местните радиовъзли предоставят седмично до два часа телевизионно и радиовреме за предизборни предавания.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишна ал. 8, изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Българската национална телевизия, Българското национално радио и регионалните телевизионни и радиоцентрове включват в предизборни хроники репортажи за шествия, митинги, концерти и други прояви, организирани от партии, коалиции на политически партии и инициативни комитети или техните кандидати, като спазват принципа на равнопоставеност по продължителност, време и променяща се поредност на излъчване.

(10) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Хрониките се излъчват ежедневно. Времетраенето на излъчването е до 1 минута за всяка отделна листа.

(11) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Времето за излъчването на хрониките и клиповете се определя по споразумение, сключено между представителите на Българската национална телевизия, Българското национално радио и на политическите партии, коалициите на политически партии и инициативните комитети, регистрирали кандидатите.

Чл. 11б. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г., отм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Чл. 11в. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) В случай, че се провежда втори тур, кандидатите имат право да отправят обръщения по Българската национална телевизия и Българското национално радио в последния ден на предизборната кампания между двата тура в рамките на 10 минути, като поредността се определя чрез жребий по ред, определен от Централната изборителна комисия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) В периода между двата тура по взаимна договореност в определеното програмно време по Българската национална телевизия и Българското национално радио кандидатите могат да провеждат диспут с времетраене до 60 минути. Редът за неговото провеждане се определя по чл. 11а.

(3) Изявите по ал. 1 и 2 не се заплащат от кандидатите.

Чл. 11г. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) (1) Диспутите, клиповете и предизборните хроники, излъчени от Българската национална телевизия, Българското национално радио и техните регионални центрове, се заплащат от партиите, коалициите на политическите партии и инициативните комитети по тарифа, приета от Министерския съвет не по-късно от 40 дни преди изборния ден. Заплащането се извършва преди излъчване на предаването.

(2) Други радио- и телевизионни оператори, включително кабелните телевизии, могат да предоставят време за предизборна кампания на партиите, коалициите на политически партии, инициативните комитети и кандидатите при едни и същи условия

и цени, обявени предварително. Заплащането на излъчванията се извършва предварително.

(3) Собствениците на радио- и телевизионните оператори обявяват предварително писмено условията и реда за предоставяне на време за отразяване на предизборната кампания и цените, по които се заплащат излъчванията.

(4) Условията по ал. 3 се предоставят на Централната изборителна комисия от радио- и телевизионните оператори с национален обхват и на съответните районни изборителни комисии за радио- и телевизионните оператори с регионален и местен обхват не по-късно от 10 дни преди началото на предизборната кампания.

(5) Когато е излъчено предаване, накръняващо правата и доброто име на кандидат, той има право на отговор при условията на чл. 18 от Закона за радиото и телевизията. Искането може да се направи в срок от 24 часа от излъчване на предаването. Излъчването на отговора не се заплаща.

(6) Общите правила за предизборната кампания, включително тези за електронните медии, се прилагат и за всички интернет сайтове.

Чл. 11д. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) При нарушаване на реда за провеждане на предизборната кампания от оператор с лицензия с национален обхват засегнатите кандидати, политическите партии, коалициите на политически партии или инициативните комитети, които са ги издигнали - чрез лицата, които ги представляват могат да подадат жалба пред Централната изборителна комисия. Жалбата се разглежда, ако е подадена до 24 часа от излъчване на съответното предаване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., доп. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) При нарушаване реда за провеждане на предизборната кампания от оператор с лицензия с регионален или местен обхват засегнатите кандидати, политическите партии, коалициите на политически партии или инициативните комитети, които са ги издигнали - чрез лицата, които ги представляват могат да подадат жалба до районната изборителна комисия. Жалбата се разглежда, ако е подадена до 24 часа след излъчването на съответното предаване.

(3) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) Когато жалбата е подадена до комисия, която не е компетентна, тя незабавно я изпраща на надлежната комисия, като уведомява жалбоподателя.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) Изборителните комисии по ал. 1 и 2 се произнасят в срок до 24 часа от получаване на жалбата с решения, които са окончателни и задължителни за съответния оператор.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 98 от 1991 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) Общата сума за финансиране на предизборната кампания на една кандидатска листа не може да надвишава 2 000 000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) Кандидатите за президент и вицепрезидент могат да получават дарения за финансиране на предизборната си кампания, като сумата на едно дарение не може да надвишава 10 000 лева от физическо лице и 30 000 лева от юридическо лице. Не се допуска финансиране на предизборната кампания от чужди държави, чуждестранни физически и юридически

лица и от смесени дружества с повече от 25 на сто чуждестранно участие, както и от юридически лица с повече от 50 на сто държавно или общинско участие.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г., отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) При смърт или тежко заболяване на някой от регистрираните кандидати той може да бъде заместен с друг кандидат най-късно 7 дни преди изборния ден. В тези случаи се прилагат съответно чл. 3-6.

Чл. 14. (Отм., предишен текст на чл. 14а - ДВ, бр. 44 от 1996 г., нов, бр. 98 от 1991 г., отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

Глава шеста.

Обявяване на изборните резултати (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 1991 г.) Централната избирателна комисия обявява резултатите от изборите веднага след тяхното определяне, но не по-късно от 48 часа от обявяване на изборния ден за приключен.

(2) Когато никой от кандидатите не е избран, Централната избирателна комисия определя първите двама кандидати по листи, получили най-много гласове, и произвежда нов избор в срока по чл. 93, ал. 4 от Конституцията.

(3) Предизборната кампания по ал. 2 започва от определяне на кандидатите и продължава до 24 часа преди изборния ден.

Чл. 16. (1) Когато някой от кандидатите, получили най-много гласове, откаже да участва в новия избор, в избора участват кандидатите от следващата по броя на гласовете листи, определени от Централната избирателна комисия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) При смърт или тежко заболяване на някой от кандидатите от листите, получили най-много гласове, Централната избирателна комисия отлага избора и насрочва нов избор 14 дни след датата на втория избор. В 3-дневен срок от датата на решението на Централната избирателна комисия централното ръководство на съответната партия или коалиция може да регистрира нов кандидат по реда на чл. 3.

Чл. 17. (1) Окончателните резултати от изборите за президент и вицепрезидент се обявяват от Централната избирателна комисия в 3-дневен срок от изборния ден и се обнародват в "Държавен вестник" не по-късно от 7 дни след произвеждането на изборите.

(2) Обявяването на резултатите се извършва по листи за всички кандидати. Когато е проведен нов избор, обявяват се и резултатите от първия избор.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) Новоизбраните президент и вицепрезидент полагат клетва по чл. 76, ал. 2 от Конституцията на Република България три дни преди изтичането на пълномощията на действащите президент и вицепрезидент. Те встъпват в длъжност от деня на изтичане на пълномощията на действащите президент и вицепрезидент.

Глава седма.

Административнонаказателни разпоредби (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Чл. 18а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., изм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Който наруши разпоредбите на този закон, се наказва с глоба до 5000 лева.

(2) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от длъжностно лице, се налага глоба в размер от 500 до 10 000 лв.

(3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 10 000 лв.

Чл. 18б. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Който получи от друго имотна облага с цел да упражни правото си на глас в полза на определен кандидат, се наказва с глоба до 300 лв.

Чл. 18в. (Нов - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Който изнесе или държи извън избирателната секция изборни книжа, бюлетини или печати на избирателни комисии, се наказва с глоба от 300 до 1000 лв.

Чл. 18г. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., предишен текст на чл. 18б - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) Актовете за установяване на административни нарушения се съставят от председателите на Централната избирателна комисия и на районните избирателни комисии по решение на съответната комисия в 3-дневен срок от получаване на сигнала или жалбата за нарушението.

Чл. 18д. (Нов - ДВ, бр. 44 от 1996 г., предишен текст на чл. 18в - ДВ, бр. 63 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Наказателните постановления се издават от областните управители по местоизвършване на нарушението в 3-дневен срок от получаване на преписката. В случаите, в които актът е срещу областен управител, наказателното постановление се издава от министъра на държавната администрация и административната реформа.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.)

(3) Установяването на нарушенията, съставянето на актовете, издаването и обжалването на наказателните постановления се извършват при условията и по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 98 от 1991 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) В едномесечен срок след изборите всички кандидати за президент и вицепрезидент декларират пред Сметната палата източниците за финансирането и разходите, които са направили по време на предизборната кампания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (Изм. - ДВ, бр. 44 от 1996 г.) Образците на документите и бюлетините за произвеждането на изборите по този закон се утвърждават от Централната избирателна комисия по предложение на Министерския съвет и се обнародват в "Държавен вестник".

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) "Наблюдатели" по смисъла на този закон са:

1. представители на чуждестранни парламенти, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, на чуждестранни партии и движения, както и лица, посочени от партии и коалиции, участващи в изборите, както и поканени чрез Министерството на външните работи;

2. упълномощени представители на български юридически лица с нестопанска цел.

§ 1б. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г., отм. - ДВ, бр. 63 от 2006 г.)

Заклучителни разпоредби

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2001 г., в сила от 18.09.2001 г.) По неуредените в този закон въпроси се прилагат съответните разпоредби на Закона за избиране на народни представители.

§ 3. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет и на Централната избирателна комисия за избор на президент и вицепрезидент.

КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ИЗБИРАНЕ НА ПРЕЗИДЕНТ И ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА

(ОБН. - ДВ, БР. 44 ОТ 1996 Г.)

.....
§ 28. Навсякъде в закона думите "общинските съвети" се заменят с "общинските администрации".
.....

**Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ИЗБИРАНЕ НА ПРЕЗИДЕНТ И ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ НА
РЕПУБЛИКАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 80 ОТ 2001 Г., В СИЛА ОТ 18.09.2001 Г.)

.....
§ 29. Навсякъде в закона думите "партийните коалиции" се заменят с "коалициите", а думите "партийна коалиция" се заменят с "коалиция".
.....

§ 32. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 28 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.04.2005 Г.)

§ 9. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ИЗБИРАНЕ НА ПРЕЗИДЕНТ И ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ НА
РЕПУБЛИКАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 63 ОТ 2006 Г.)

§ 30. Разпоредбите на Закона за обществените поръчки за сроковете на процедурите не се прилагат по отношение на изработването и отпечатването на бюлетините, кутиите за гласуване и печатите на секционните изборителни комисии.

§ 31. След преустановяване на дейността на Централната изборителна комисия, избрана от Народното събрание за произвеждане на изборите за президент и

вицепрезидент, проверката за двойно гласуване се довършва от Централната изборителна комисия, образувана за провеждане на предходните парламентарни избори.